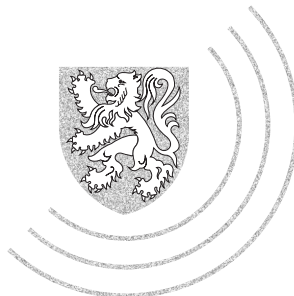

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

22 oktober 2003

HOORZITTING

**met Bloso betreffende de resultaten van de Staten-Generaal van de sportclubs
die op 20 en 21 september 2003 werd georganiseerd in de Topsportthal te Gent**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport
uitgebracht door de heer André Van Nieuwkerke**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jo Vermeulen.

Vaste leden :

de heren Carl Decaluwe, Bart De Smet, mevrouw Ilse Van Eetvelde, mevrouw Mieke Van Hecke ;

de heren Karlos Callens, Frans De Cock, Peter Gysbrechts, Bob Verstraete ;

de heer Wilfried Aers, mevrouw Niki De Gryze, mevrouw Hilde De Lobel ;

de heren Chokri Mahassine, Dany Vandenbossche ;

de heer Jo Vermeulen ;

de heer Herman Lauwers.

Plaatsvervangers :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, de heer Luc Martens, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, de heer Gilbert Vanleenhove ;

de heren Jozef Browaeys, André Denys, Jacques Devolder, Paul Wille ;

de heren Julien Librecht, Felix Strackx, Miel Verrijken ;

de heren Peter De Ridder, André Van Nieuwkerke ;

de heer Jos Stassen ;

de heer Jan Roegiers.

INHOUD

	Blz.
1. Uiteenzetting door de heer André Van Lierde, afdelingshoofd Sportpromotie Bloso	4
2. Vragen van de commissieleden en antwoord door de sprekers	7

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Cultuur, Media en Sport organiseerde op 14 oktober 2003 een hoorzitting met Bloso betreffende de resultaten van de Staten-Generaal van de sportclubs. Deze Staten-Generaal werd op 20 en 21 september 2003 door Bloso en de Vlaamse Sportfederatie (VSF) georganiseerd in de Topsporthal te Gent.

De voorzitter : Aan de orde is de hoorzitting met Bloso en de Vlaamse Sportfederatie betreffende de resultaten van de Staten-Generaal van de sportclubs die op 20 en 21 september 2003 werd georganiseerd in de Topsporthal Vlaanderen te Gent.

Tijdens de hoorzitting wordt ten behoeve van de commissieleden een algemeen overzicht gegeven van de resultaten van de Staten-Generaal. Meer gedetailleerde informatie is beschikbaar op de website van Bloso : www.bloso.be.

1. Uiteenzetting door de heer André Van Lierde, afdelingshoofd Sportpromotie Bloso

De heer André Van Lierde : Mijn uiteenzetting bestaat uit twee delen : het resultaat van de enquêtes die we gehouden hebben ter voorbereiding van de Staten-Generaal en de belangrijkste beleidsaanbevelingen die op de Staten-Generaal werden geformuleerd.

We hebben ons op vier studies gebaseerd : een beperkte enquête onder alle schepenen van sport, een enquête onder alle Vlaamse sportclubs (2.480 antwoorden), een doorlichting van de subsidiedossiers en een beperkte enquête onder alle Vlaamse gemeenten. Deze enquêtes geven ons een idee van het totaal aantal clubs en de geïnvesteerde middelen in Vlaanderen.

Omdat 305 van de 308 Vlaamse gemeenten geantwoord hebben, weten we dat er 23.485 sportclubs zijn in Vlaanderen. Daarvan vallen er 4.453 onder de noemer socio-culturele sportclubs. Vinken- of bridgeclubs worden op lokaal niveau ook soms gesubsidieerd of maken deel uit van de lokale sportraad. De lokale besturen subsidiëren 14.825 clubs of 63 procent. Antwerpen heeft met 700 verenigingen het grootste aantal sportclubs. Voorts zijn er twee kleine gemeenten zonder sportclubs. Een grote lijn vinden is moeilijk omdat de verschillen tussen de gemeenten groot zijn.

Een belangrijke vraag was hoeveel subsidies op lokaal niveau aan sportclubs uitgereikt worden.

Omdat de stelling luidt dat de meeste clubs enkel overleven dankzij de subsidies, hebben we onderzocht hoeveel het totale subsidiebedrag bedraagt. In Vlaanderen wordt in totaal 7.103.000 euro aan subsidies betaald, wat neerkomt op 479 euro per club. Uiteraard zijn de verschillen groot. Zelfs binnen eenzelfde gemeente. Daarom raden we een uniforme en gelijke behandeling van de clubs aan. Vaak is het zo dat de voetbalclubs evenveel krijgen als alle andere clubs samen. Nu krijgt 34 procent van de clubs minder dan 200 euro subsidies, terwijl 10 procent meer dan 2.000 euro krijgt. De meerderheid, 56 procent krijgt tussen de 200 en 2.000 euro aan subsidies.

Volgens de sportclubs zijn de subsidies goed voor 6 procent van hun inkomsten. Het grootste deel van hun inkomsten - 42 procent - halen ze uit het lidgeld. De totale inkomsten van de sportclubs bedragen 118.379.000 euro.

Uiteraard bieden de gemeenten meer dan alleen maar financiële steun. 35 gemeenten stellen de sportinfrastructuur gratis ter beschikking van sportclubs. 140 gemeenten geven sportclubs een reductie. 51 gemeenten stellen de infrastructuur ofwel gratis, ofwel met een korting ter beschikking. 63 gemeenten bieden geen faciliteiten op het vlak van sportinfrastructuur.

We hebben ook geprobeerd een profiel te maken van de Vlaamse sportclubs. Clubs met minder dan 60 leden zijn kleine clubs. Clubs met meer dan 200 leden zijn grote. Middelgrote clubs zitten daar tussenin. Uit de enquête blijkt dat 46 procent van de Vlaamse sportclubs klein zijn en 19 procent zijn grote clubs. We hebben ook vastgesteld dat 17 procent van alle sportclubs minder dan 20 leden telt. Het grote aantal kleine clubs is een probleem.

57 procent van alle leden zijn mannen. 43 procent zijn vrouwen. In kleine clubs is het aantal vrouwen veel lager dan in de grote clubs.

We hebben ook de missie van de clubs onderzocht. We maken een onderscheid tussen clubs met een competitief profiel en met een recreatief profiel. De belangrijkste vraag was echter hoeveel clubs beide aanbieden. We merken een grote polarisatie : 48,9 procent van de clubs heeft een recreatief aanbod en 39,6 procent is met competitie bezig. Het aantal clubs met een dubbel aanbod is beperkt (11,3 procent).

89,4 procent van alle clubs biedt één sport aan. Een goeie 10,6 procent zijn omnisportclubs. We hebben ook onderzocht of de clubs aangesloten zijn bij een

sportfederatie. 92,2 procent is aangesloten bij een al dan niet erkende federatie. 7,8 procent is niet aangesloten bij een federatie.

Problematisch is het enorme verlies aan leden. Tussen 1998 en 2002 verloren de sportclubs niet minder dan 110.380 leden. Dat verlies wordt gedeeltelijk, maar lang niet geheel, verklaard door de nieuwe definities van "lid" en "club" in de regelgeving. Het laatste jaar is er wel sprake van een klein herstel : er zijn 870 leden bijgekomen, wat neerkomt op een stijging van 0,1 procent.

Wat zijn onze conclusies uit die cijfers, die overigens het uitgangspunt vormden van de Bloso-campagne ? Eerst en vooral : er zijn wel degelijk sportfederaties die winst maken. Er zijn er 29 die voortuitgaan, waarvan er 16 in 4 jaar meer dan 1.000 leden hebben gewonnen. De tennisfederatie springt eruit met een winst van 22.685 leden. In totaal hebben deze 29 niet minder dan 64.980 leden gewonnen. Maar er zijn ook 30 federaties die leden verloren in de voorbije 4 jaar. Daarvan verloren er 19 meer dan 1.000 leden, terwijl ze er alle samen 172.862 kwijtspelden.

Het totale aantal sportclubs verminderde tussen 1998 en 2002 van 13.264 naar 12.198, een verlies van 1.066 clubs. Het gemiddelde aantal leden per club die aangesloten is bij een gesubsidieerde sportfederatie bedraagt tegenwoordig 70. Bij de volwassenen bedraagt het verlies 14 procent, bij de leden jonger dan 19 jaar 5,82 procent. De grootste verliezen worden opgetekend bij de categorieën 16 tot 18 jaar (-20,9 procent) en 19 tot 25 jaar (-39,8 procent). Maar er zijn ook leeftijdsgroepen die winst maken : 12 tot 15 jaar (+4,3 procent) en ouder dan 45 jaar (+1,9 procent). Het totale verlies bedraagt 80.024 mannelijke en 28.641 vrouwelijke leden.

Gemiddeld halen de clubs 42 procent van hun inkomsten uit lidgeld en slechts 6 procent uit subsidies, wat meteen de mythe ontkracht dat veel sportclubs bij gratie van gemeentelijke subsidies bestaan. Wel is het zo dat clubs die hoofdzakelijk gericht zijn op recreatieve sportbeoefening relatief meer inkomsten uit lidgeld puren dan clubs die hoofdzakelijk gericht zijn op competitie. Die halen relatief meer geld uit kantine en sponsoring. De gemiddelde lidmaatschapsbijdrage is 62,17 euro voor jongeren en 85,33 euro voor volwassenen.

De sportclubs zelf signaleren een nijpend tekort aan vrijwilligers. Niet minder dan 54 procent heeft hier problemen mee. Het tekort is evenwichtig verdeeld over het bestuur, de logistiek en de trainers.

Tijdens het onderzoek werd ook nagegaan hoe de clubs zelf dit afhaken van vrijwilligers verklaren. In de meeste gevallen wordt tijdsgebrek naar voren geschoven (19,27 procent), maar opvallend is dat "financiële redenen" op de tweede plaats staat met 9,93 procent. Dit heeft te maken met het statuut van de vrijwilliger en de als te laag ervaren onkostenvergoeding. Dat binnen dezelfde club sommige wel een vergoeding krijgen en andere niet, is ook een bron van wrevel.

Onbegrijpelijk is dat 25 procent van de Vlaamse sportclubs geen trainer heeft. Als men daar nog eens aan toevoegt dat bij de 75 procent die wel minstens één trainer heeft, niet minder dan 54 procent van de trainers niet gediplomeerd is, moet men concluderen dat 62 procent van de Vlaamse sportclubs niet over een gekwalificeerde trainer beschikt. Dat wil zeggen dat men noch een licentiaat of een regent LO, noch iemand die VTS of voetbaltrainerschool heeft gelopen, in huis heeft. Bij de jeugdtrainers is het nog erger : 57 procent is niet gediplomeerd. Gemiddeld trainen competitie-sportclubs 6,82 uur per week en recreatieclubs 4,34 uur. In 52 procent van de unisportclubs wordt minder dan vier uur per week getraind. Bij de omnisportclubs is dat slechts 39 procent.

Gemiddeld beschikken de sportclubs over 7,55 bestuursleden. Van hen zijn 4,78 man en 2,77 vrouw. Het is opvallend dat 33 procent ouder is dan 50, maar nog opvallender is dat slechts 6 procent jonger is dan 25.

Niet alleen de schepenen van sport, maar ook de clubs zelf (38 procent) klagen over een tekort aan sportaccommodaties. Voor 30 procent van de clubs is dat ook een reden om een ledenstop in te voeren. Welke factoren spelen hierbij een rol ? Toen de Vlaamse overheid de beslissing nam tot de oprichting van een investeringsfonds, stopten vele gemeenten met nieuwbouw. De kosten zijn immers enorm. Daar komt nog eens bij dat een belangrijk deel van de infrastructuur op het vlak van sporthallen en zwembaden in de jaren '70 werd gebouwd. Zij zijn nu aan renovatie en vaak ook aan uitbreiding toe.

Volgens de clubs is het tekort aan beschikbare uren te wijten aan onvoldoende infrastructuur, maar verder wordt de schoolinfrastructuur na de schooluren onvoldoende benut.

Ongeveer 50 procent van de sportclubs in Vlaanderen heeft een jeugdsportbeleid. Dat betekent dat de andere helft dat niet heeft. Bij de recreatiesportclubs heeft 64 procent geen aanbod voor jongeren.

Dat zijn eigenaardige vaststellingen. Slechts 21 procent van de kleine sportclubs heeft een jeugdsportaanbod. Bij de grote sportclubs heeft 67 procent een aanbod voor jongeren.

De grafiek met de evolutie tussen winst en verlies van leden is opgenomen als bijlage. De rode lijn geeft aan op welke leeftijd men afhaakt in de sport en de blauwe lijn wanneer men aansluit. Opvallend in de leeftijdscategorie 16 tot 18 jaar is dat het moment waarop het verlies van leden het grootst is, ook het moment is dat er het minste jongeren zich bij de club aansluiten. Van 26 tot 45 jaar is er ook een verlies, maar na 25 jaar is er opnieuw winst. Ook na 55 jaar is er een grote periode van verlies.

De redenen waarom de leden de club verlaten zijn dat men stopt met sporten (63 procent van de leden), men een andere sport gaat beoefenen (23 procent) of dat men naar een andere sportclub gaat (14 procent).

De sportclubs ervaren de inbreng van de gemeente als vrij positief, hoewel een bepaald percentage de relatie met de gemeente eerder negatief vindt. Slechts een derde van de sportclubs beschouwt de relatie met de gemeentelijke sportdienst als goed. Verder werkt slechts 32 procent van de sportclubs samen met scholen. Daarvan vindt 58 procent dat een dergelijke samenwerking niet nodig is.

Verder vindt 94 procent van de schepenen dat sportpromotionele activiteiten samen met en in de sportclubs moeten plaatsvinden. In het Contract JeugdSport gaat slechts 25 procent van de projecten door in de sportclubs. Er is dus nog heel wat werk te doen.

Op de Staten-Generaal in Gent waren er tien workshops. Er waren ongeveer duizend deelnemers aanwezig. Er werden 72 aanbevelingen gedaan. Ik benadruk daarvan twaalf punten die voor het beleid belangrijk zijn.

Men heeft eenparig gesteld dat de missie van elke club erop moet gericht zijn om zijn leden, ongeacht hun talent en op elk niveau (zowel recreatie- als competitieportaanbod) voor alle leeftijdscategorieën in kwaliteitsvolle omstandigheden (werken met gekwalificeerde trainers en begeleiders) te laten sporten.

Alle deelnemers onderstreepten de maatschappelijke relevantie van sport. Sportclubs vinden dat ze meer ondersteuning (van de federatie, van de lokale en van de Vlaamse overheid) verdienen dan ze totnogtoe hebben gekregen. Het gaat daarbij niet

alleen om geld, maar ook om het ter beschikking stellen van infrastructuur. In ruil zouden de clubs meer kwaliteit moeten kunnen bieden.

De clubs vinden dat ze onvoldoende door hun sportfederaties worden ondersteund. De clubs moeten een deel van hun lidgeld afstaan en worden ook beboet als ze met iets niet in orde zijn. De federatie wordt vaak als een boeman gezien. De clubs wensen meer inspraak in de (dagelijkse) werking van de federatie. Federaties zouden meer stimulansen moeten geven voor de samenwerking op lokaal niveau. Die samenwerking slaat niet alleen op de clubs onderling, maar ook op de samenwerking met de scholen en de gemeentelijke sportdiensten. Federaties moeten inspanningen doen om op lokaal niveau grotere clubs te creëren (fusies). Dat mag evenwel geen bedreiging vormen voor de geografische spreiding van het sportaanbod.

Verder moeten de gemeentelijke sportdiensten sportpromotionele programma's samen met en in de sportclubs ontwikkelen. Er wordt ook gevraagd dat er een evenwichtiger subsidiereglement komt in de gemeenten. Daarmee wordt bedoeld dat niet alle sportclubs subsidies kunnen krijgen en dat er grote verschillen zijn tussen de sporttakken onderling. Er is geen gelijke behandeling van de sporten. Een van de aanbevelingen is dat in het subsidiereglement van de gemeenten maatregelen worden ingeschreven waarbij clubs die met gekwalificeerde lesgevers werken, meer subsidies zouden krijgen en dat ook de clubs die jeugdsport aanbieden, in verhouding meer worden gesubsidieerd.

Daarnaast is er een grote vraag voor administratieve en logistieke ondersteuning vanuit de gemeentelijke sportdienst van het vrijwilligerswerk in de sportclubs.

Wat de relatie met de scholen betreft vinden de clubs dat scholen vooral de taak hebben om leerlingen aan te moedigen lid te worden van een club. Men pleit voor een aantal maatregelen, zoals het aanstellen van een schoolsportcoördinator binnen elke school met als opdracht sport binnen de school te ontwikkelen, maar ook de link te leggen met de sportclub.

Men pleit ervoor dat het ter beschikking stellen van sportinfrastructuur na de schooluren verplicht zou worden. Als de overheid subsidieert voor renovatie of nieuwbouw, zou men er voortaan de verplichting moeten aan koppelen dat deze infrastructuur naschools ter beschikking wordt gesteld. Men vraagt naast het Gemeentefonds nog andere financiële impulsen voor het bouwen van infrastructuur.

Verder wordt aan de overheid gevraagd initiatieven te nemen om incentives te creëren om meer mensen aan te moedigen om een sportkaderopleiding te volgen. Er zijn heel wat suggesties gedaan, zoals het invoeren van cheques voor sportopleiding, het terugbetalen van de cursusgelden, het verlenen van tijdskrediet om een sportopleiding te volgen. Een van de voorstellen is het creëren van een Vlaams sportopleidingfonds.

Er bestaat inderdaad een spanningsveld tussen de professionelen en de vrijwilligers. Men vraagt zowel aan de lokale als de Vlaamse overheden om jongeren ertoe aan te zetten om vrijwilliger te worden. Langs de andere kant merken we echter op dat het vrijwilligerswerk in de huidige maatschappelijke context niet meer aantrekkelijk is. Jongeren willen geen vrijwilligerswerk meer doen.

Men vraagt eveneens dat het vrijwilligerswerk in de sportclubs zou ondersteund worden met de inzet van een professionele kracht. De Staten-Generaal vond plaats op hetzelfde ogenblik dat de overheid over tewerkstelling en banenplannen aan het onderhandelen was. Er werd gesuggereerd om in de banenplannen ruimte te creëren voor professionele clubondersteuners. Er werd verwezen naar een initiatief van de Vlaamse overheid rond startbanen, waarbij de huisbewaarders van de sportinfrastructuur via het systeem van de startbanen op gemeentelijk niveau ingezet worden.

Men vraagt ook een statuut voor de sportvrijwilliger. Men vraagt een statuut waarin de aansprakelijkheid zou beperkt worden, men niet meer belastingplichtig is voor de vergoedingen en er geen RSZ-verplichtingen meer bestaan. Ten slotte eist men ook dat elke club een verzekering zou afsluiten tegen aansprakelijkheid en voor lichamelijke ongevallen voor de vrijwilligers.

Er was gedurende de Staten-Generaal tevens een debat over de recreatie- versus de competitieport. De recreatiesport voelt zich bedreigd en is de mening toegedaan dat alle overheden de recreatiesporten niet als volwaardig aanzien. Dit zou ook blijken uit de subsidieregeling. Men vraagt dat de recreatiesport niet enkel zou beschouwd worden als een recruteringsveld voor de competitieport. Verder vraagt men de gelijkschakeling in de subsidieregeling.

Verder was er gedurende de Staten-Generaal een zeer geanimeerd debat over de media-aandacht voor sport. Er werd voornamelijk aangeklaagd dat een drietal sporten alle media-aandacht krijgen. Men vraagt de Vlaamse overheid om maatregelen

te nemen zodat er een tv-programma komt waarin alle facetten van sportpromotie en sportbeleid aan bod komen en alle sporttakken kansen krijgen.

Ten slotte nog een woord over de lidgelden. Gedurende de Staten-Generaal bleek dat alle sportfederaties voorstander zijn van een stijging van de lidgelden. Men is er echter geen onvoorwaardelijk voorstander van. Een mogelijke stijging moet samengaan met compensatiemaatregelen voor de sportbeoefenaar. De sport moet immers democratisch blijven. Vandaar dat men denkt aan het fiscaal aftrekbaar maken van het lidgeld of aan een systeem van cheques waarbij men reducties krijgt op het lidmaatschap.

Moeten de lidgelden verhogen of verlagen? Ik verwijs hiervoor naar de cijfers. Tweeënveertig procent van alle inkomsten van de clubs zijn afkomstig uit lidgelden. Gemiddeld telt een club 133 leden en het gemiddeld lidgeld bedraagt 85 euro voor volwassenen. Indien men het lidgeld dus zou verlagen, maakt men de financiële problemen van de clubs nog acuter.

Ik wil ten slotte ook naar de tekst van de Staten-Generaal verwijzen. Er werden immers 72 aanbevelingen geformuleerd.

2. Vragen van de commissieleden en antwoord door de sprekers

De heer André Van Nieuwkerke : De Staten-Generaal heeft zijn nut bewezen. Het Vlaams parlement is verantwoordelijk voor een aantal decreten. Ik stel echter vast dat de eisen rond kwaliteit die gesteld worden in het kader van het decreet rond sportfederaties niet onmiddellijk kunnen gerealiseerd worden. Ik denk hierbij onder andere aan het gebrek aan gekwalificeerde trainers.

Verder stel ik vast dat de wisselwerking tussen het veld, de clubs en de federatie niet optimaal verloopt. Dit is eveneens een probleem. Tevens moest men in het decreet rond sportfederaties opkomen voor de recreatieve sportfederaties. Men wilde er immers ingrijpen op het vlak van de subsidiëring.

Ik stel echter vast dat een aanwezigheid op het veld zeer belangrijk is. Recreatieve sportclubs winnen aan belang. Verder is men de gedachte geneigd dat hoe meer mensen aan sport doen, hoe beter dit is. Recreatieve clubs zijn dus belangrijk in het sportlandschap.

Ik heb nog een vraag over de beleidsniveaus. Men zou een aantal stappen moeten kunnen zetten. Wie doet echter wat ? Op dit ogenblik verloopt alles nogal chaotisch. De ongelijke behandeling van de clubs, naargelang de gemeente, is significant. Bepaalde gemeenten leveren inspanningen inzake lidgelden. Ze stellen dat als men aan een aantal voorwaarden rond openheid en discriminatie voldoet, men een bijdrage krijgt van 10 euro per aangeslotene. Welk niveau gaat wat doen ?

De aanbevelingen hangen allemaal logisch aan elkaar. Wat moet er volgens de heer Van Lierde op Vlaams niveau gebeuren om het beleid rond de sporclubs te steunen ? Wie doet wat ?

De heer Peter Gysbrechts : Ik was ook aanwezig op de Staten-Generaal. Het was een interessant debat en men kreeg er heel wat info over de probleemstelling. Later volgden dan de infosessies en de resoluties per werkgroep. Ikzelf zetelde in de werkgroep die het onderwerp 'schoolsport' behandelde. Dit was boeiend. In een beperkte groep werd er immers heel wat gedebatteerd.

Ten slotte werden er aanbevelingen gedaan. Zo werd er gepleit voor de aanstelling van een schoolsportcoördinator. Deze moeten er vanuit de scholen komen. Men heeft dit dus niet in de hand.

Verder moeten flexibele opdrachten ook mogelijk zijn. Langs de andere kant moet worden gesteld dat de scholen al veel bijkomende opdrachten hebben. Een sportcoördinator zou een contactpunt moeten kunnen zijn tussen de gemeente, de school en de sportclubs.

De Staten-Generaal was een succes. Welke conclusies trekt Bloso hier echter uit ? Welke prioriteiten zijn er naar voor gekomen ? Welke concrete voorstellen wil men doen ? Natuurlijk kunnen duizenden sportliefhebbers allerlei voorstellen formuleren. Al deze voorstellen moeten echter ook nog beleidsmatig ingevuld worden. Wat is er voor Bloso prioritair ? Welke concrete voorstellen wil Bloso formuleren ? Wat is haalbaar en realistisch ?

De heer Jo Vermeulen, voorzitter : Ik heb nog een vraag rond de enquête. Recreatie- en competitie-sport zouden gezamenlijk in de sportclub moeten aangeboden worden. Bedoelt men hiermee dat competitieclubs ook aan recreatie moeten doen of wil men dat recreatieve clubs ook een vorm van competitie organiseren ? Wat zit hier achter ?

De zaak "Clijsters-Henin" wijst erop dat deze personen een grote locomotiefunctie hebben binnen

de tennisfederatie. Is dit echter al verder onderzocht ? Bestaat hier materiaal over ? Is dit ook gelukt met de judoka's, met Fred Deburggraeve of met Kim Gevaert ? Zijn deze personen bepalend voor het stijgen of het dalen van de ledenaantallen ? Of bestaan er ook nog andere factoren ? Hoe pakt men dit aan op promotioneel vlak ? Op welke wijze valoriseert men dit alles ?

De heer André Van Lierde : De successen van Kim Clijsters en Justine Henin hebben onmiskenbaar een effect op de groei van het aantal leden in onze tennisclubs. Maar succes is niet de enige verklaring want in de periode dat onze judoka's grote successen behaalden, verloor de judofederatie meer dan 3.000 leden. Er is een correlatie, maar niemand kan bepalen hoe sterk die is.

Voorts vermoeden we dat het spreekwoord "Snel gewonnen, snel verloren" hier van toepassing is. Federaties die dergelijke successen echter op een professionele manier verzilveren, zullen blijvend resultaat boeken. Ik weet uit ervaring dat de Tennisfederatie zowel op competitief als op recreatief vlak heel professioneel werkt. Deze toeloop van nieuwe leden doet binnen de clubs een aantal problemen rijzen omdat het de infrastructuur onder druk zet. Competitiespelers vinden dat er te veel ruimte vrijgemaakt wordt voor recreatieve spelers.

We hebben een duidelijke polarisatie in het aanbod vastgesteld. Het grootste deel van de sportclubs biedt ofwel competitie-sport, ofwel recreatie-sport aan. In combinatie met het grote aantal uni-sportclubs moeten we besluiten dat veel jongeren nergens terecht kunnen. De Staten-Generaal vraagt doorstroming zodat mensen met talent aan competitie kunnen doen en na hun carrière opnieuw recreatief actief kunnen worden. Omdat men daarvoor nu van club moet veranderen, vraagt de Staten-Generaal dat iedere club zowel recreatie als competitie aanbiedt. Alle competitieve voetbalclubs hebben een A-ploeg. Of ze ook een B-ploeg hebben voor minder getalenteerde spelers is een andere vraag. De vraag was overigens niet of recreatieve clubs competitie moeten aanbieden, maar wel of competitieve clubs recreatiesport moeten aanbieden.

Het komt minister Marino Keulen en de raad van bestuur van Bloso toe de prioriteiten te bepalen. Deze Staten-Generaal maakt echter deel uit van de campagne 'Bij een sportclub zit je goed', die nog maar één jaar loopt. We zijn van oordeel dat het belangrijk is om de doelgroep van bij de aanvang aan het woord te laten. Bovendien zal er na de verkiezingen van volgend jaar werk gemaakt worden

van een nieuwe beleidsnota waaraan Bloso zal meewerken.

Het beste resultaat van de vorige campagne 'Als het kriebelt, moet je sporten' was de beslissing van het Vlaams Parlement om een bijzondere dotatie voor Jeugdsport in te voeren. Ik denk dat er nu behoefte is aan bijkomende middelen om onze clubs te steunen. Ik zeg uitdrukkelijk niet dat die bijkomende middelen alleen van de Vlaamse overheid moeten komen. Het decreet van 13 juni 2001 bepaalt dat de federaties de sportclubs moeten steunen. De clubs zijn echter van oordeel dat ze onvoldoende steun krijgen van de federaties.

Een aantal gemeenten heeft beslist dat clubs die met gekwalificeerde trainers werken hogere subsidies ontvangen. Dat zou een aanbeveling kunnen zijn. Veel clubs in Vlaanderen zijn ontstaan uit een groep vrienden die samen wil sporten. Door een club te vormen, genieten ze van een aantal voordelen, maar dergelijke clubs hebben geen boodschap aan zaken als opleiding of jeugdpromotie. Dergelijke clubs zijn heel waardevol, maar het gevolg ervan is wel dat te weinig clubs echt begaan zijn met onze beleidsopties en precies daarom pleiten we voor grotere clubs en professionele ondersteuning.

In het kader van de campagne 'Bij een sportclub zit je goed', werd vorig jaar met een proefproject gestart. We wilden nagaan of de clubs extra middelen beloven enig effect heeft. Clubs die een proefproject opzetten om hun aanbod te verhogen, krijgen een projectsubsidie van 620 euro. Ondanks het feit dat we overal horen klagen over de gebrekkige middelen, stellen we vast dat maar 228 van de 19.000 aangeschreven clubs zich hebben ingeschreven. De bestuurders zijn al te vaak bezig met de dagdagelijkse aangelegenheden. Het zal een grote inspanning vergen om hun aandacht ook op jongeren en senioren te richten. Een aantal gemeentelijke sportdiensten trekt daar tijd voor uit, maar niet allemaal. Bovendien komen veel sportclubs niet in contact met de gemeentelijke sportdiensten.

Het Gemeentefonds (vroeger Investeringsfonds) was geen goede zaak voor de sport. De vorige minister van Sport, de heer Guy Vanhengel, lanceerde de slogan "Zet sport op één" en vroeg meer middelen. Ik denk dat het grootste deel van die nieuwe middelen geïnvesteerd zal moeten worden in nieuwe infrastructuur en in de renovatie van de huidige infrastructuur. In de jaren '70 heeft Bloso op 5 jaar tijd 300 sportzalen gesubsidieerd. Veel van die gebouwen zijn nu aan renovatie toe.

De basis van het plan kan zijn dat de federaties meer middelen vrijmaken voor de clubs, maar ik denk dat niet alle clubs daaraan zullen meewerken. Als de 3.000 grootste clubs, die begaan zijn met de beleidsopties meewerken, zetten we echter al een grote stap vooruit.

De heer André Van Nieuwerkerke : Bloso beschikt wellicht over een inventaris van de infrastructuur en kent zo ook de blinde vlekken. Bepaalde gemeenten beschikken over goed ingeplante infrastructuur die zowel voor cultuur als voor sport geschikt is. De beschikbare ruimte in Vlaanderen is beperkt. Naast sportinfrastructuur, mogen we terreininfrastructuur niet vergeten. Door een aantal terechte milieueisen voelen motorcrossers en kleiduifschietsters zich bedreigd. De schoolsportinfrastructuur is er, maar wordt niet optimaal gebruikt.

Ik heb ook nog een vraag aan de voorzitter en aan de collega's : hoe zal deze commissie verder omgaan met deze analyse en met de resoluties, nadat Bloso hier zijn standpunt verduidelijkt ?

De heer André Denys : Ik vind in het voorliggend document nergens iets terug over het stimuleren van het fiscale instrument in de sportclubs. In verband met de vrijwilligers verwijst u wel naar de fiscale vrijstelling, maar over de vrijstelling in andere situaties wordt niets gezegd.

Ruimtelijke Ordening is zeer intolerant ten aanzien van kleine zonevrije sportinfrastructuur als voetbalvelden en occasionele parcours. Ook de milieuwetgeving is zeer sportonvriendelijk. Zou het niet nuttig zijn een inventaris van de pijnpunten aan te leggen, en erop aan te dringen dat sport meer zou aan bod komen in de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening ?

De heer Bob Verstraete : Enerzijds stelt men dat er een tekort is aan infrastructuur en dat daarin zou moeten geïnvesteerd worden, maar anderzijds vindt 16 procent van de ondervraagden dat de schoolinfrastructuur naschools te veel onbenut blijft.

Uit eigen ervaring weet ik dat heel wat clubs gratis of aan verlaagd tarief in de gemeentelijke infrastructuur terecht kunnen, terwijl dat in scholen niet kan. Het laten gebruiken van zijn sportzalen brengt voor de school hoge werkingskosten met zich mee : er moet immers gezorgd worden voor verwarming, onderhoud en toezicht. Dat is de reden waarom veel sportclubs afhaken. Werd er al aan gedacht, in samenwerking met het onderwijs, een bonussys-

teem uit te werken waarbij de scholen die hun infrastructuur ter beschikking stellen beloond worden ?

De heer Frans De Cock : In verband met de problemen rond ruimtelijke ordening zou ik er toch willen op aandringen dat we de bal niet eenvoudigweg in het kamp van de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening zouden leggen. Ook in deze commissie moet aan een oplossing voor de zonevreemde sportterreinen gewerkt worden. Het opmaken van een inventaris en het openen van een debat hierover, in samenspraak met Bloso, zou inderdaad zeer nuttig zijn.

De inspanningen die gedaan worden op het vlak van begeleiding en opleiding van de jeugd komen in de resolutie wel aan bod, maar ik zou graag het standpunt van Bloso kennen inzake de opleidingsvergoedingen.

De heer Jo Vermeulen, voorzitter : Vandaag gaat het hier om een informatief luik, en tevens moeten we ons inderdaad beraden over welke parlementaire initiatieven we nog zullen nemen.

De heer André Van Lierde : Ik heb de fiscale maatregelen niet allemaal opgesomd, maar ze staan wel in het aanbevelingsdocument. Het debat over fiscale maatregelen blokkeert dikwijls omdat het daarbij vaak gaat over federale materie. Toch zouden we een aantal eenvoudige maatregelen kunnen nemen. Zo hebben we voor de ambtenaren van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, via het syndicaal overleg bereikt dat wie lid is van een sportclub een bepaalde tegemoetkoming krijgt. Deze maatregel hoeft niet veel geld te kosten, maar kan wel een stimulans zijn.

Het probleem van de sportinfrastructuur van de scholen is volgens mij te wijten aan het feit dat 50 procent van de scholen tot het katholieke net behoren en dus geen binding heeft met de Vlaamse Gemeenschap of met de gemeente, zodat de overheid er zeer moeilijk invloed kan op uitoefenen. Ik heb alle begrip voor hun weigerachtige houding : zij willen een vergoeding, garanties voor een verzekering en mogelijkheid tot controle op het gebruik.

Als men op Vlaams niveau een verzekering zou afsluiten die alle mogelijke schade, inclusief vandalisme zou dekken, zou het probleem al grotendeels opgelost zijn. Daarnaast zou er een contract kunnen opgemaakt worden tussen de sportdiensten en de scholen, waardoor de gemeente na de schooluren beheerder wordt van de infrastructuur, en dus ook de gemeentelijke tarieven kan toepassen. Voor

deze dienst en deze inspanning zou de gemeente op haar beurt kunnen beloond worden. Hierdoor zou minder nieuwe infrastructuur nodig zijn. Het enige probleem daarbij zou kunnen zijn de weerstand bij de scholen weg te nemen, maar dat zou kunnen opgelost worden door de startbanen bij Bloso ook in de scholen te laten gelden.

De heer André Denys : U zegt dus dat er een wettelijke basis voor nodig is en dat men aan de subsidie voor een sportinfrastructuur in scholen de voorwaarde van openstelling zou moeten koppelen.

De heer André Van Lierde : Inderdaad, het gaat immers hoe dan ook om gemeenschapsgeld. Het zou dom zijn nog veel meer nieuwe infrastructuur te gaan bouwen als ze eigenlijk al bestaat. Anderzijds heb ik ook begrip voor de weerstand van de scholen. Maar er zijn gemeenten waar het systeem al zeer goed werkt.

De heer Jo Vermeulen, voorzitter : Mag ik wijzen op het voorstel van resolutie van de heer Decaluwe betreffende het gebruik van private terreinen door openbare besturen, waar dit ondermeer wordt aangekaart ? Binnenkort wordt die bespreking weer opgenomen. Dit kan misschien aanleiding geven tot andere initiatieven.

De heer André Denys : Wat we nodig hebben is een wettelijke basis en niet enkel een aanbeveling.

De heer André Van Lierde : Wat de zonevreemde infrastructuur betreft, zijn er door Bloso in overleg met de vijf deputaties werkgroepen natuur en sport opgericht. Die werkgroepen bestaan al een drie jaar. Ook de provinciale inspectiediensten van Bloso hebben zitting in die commissies. Er zijn werkgroepen voor de luchtsporten, de watersporten, enzovoort.

Op het hoofdbestuur van Bloso zijn er onder de verantwoordelijkheid van Paul Eliaerts, inspanningen gedaan om maatregelen te nemen om sport en natuur te verzoenen. Dat gebeurt in nauw overleg met de milieu- en natuurverenigingen. Het eerste resultaat is het opstellen van mountainbikeroutes, waarbij de gemeenten een beperkte subsidie krijgen als ze een route vastleggen. Ook voor de motorsport worden er vaste sites per provincie voorzien. Dat botst echter op weerstand. De kleine gemeentelijke crossen moeten immers verdwijnen. Alle problemen zijn dus nog niet opgelost. Ook de problemen van vissers en de oeverbescherming bij waterskiën, zeilen en surfen zijn nog niet uitgeklaard.

In de werkgroepen wordt goed gewerkt. Het belangrijkste is dat de milieu- en groene verenigingen samen met vertegenwoordigers van Bloso, zowel op provinciaal als op Vlaams niveau, samen nadenken. Misschien gaan ze niet snel genoeg vooruit, maar het betreft delicate aangelegenheden. Regelmatig wordt er op provinciaal niveau vergaderd, tezelfdertijd worden de problemen op Vlaams niveau besproken. Misschien moeten de werkgroepen meer aanbevelingen doen aan het Vlaams Parlement. Ik zal dat zeker aankaarten bij de heer Eliaerts.

De heer André Denys : Is het mogelijk een stand van zaken van die werkzaamheden te krijgen ? Kan Bloso aanduiden voor welke aspecten een decretale basis nodig is ? Het heeft geen zin om alle sporten apart te bekijken, we moeten de verzoening tussen sport en natuur globaal bekijken.

De heer André Van Nieuwkerke : Het is misschien beter om de deskundigen te horen. Een mondelinge toelichting geeft meer inzicht in de problemen.

De heer André Van Lierde : In het Bloso- jaarverslag staat een uitgebreid verslag van de werkzaamheden van de werkgroepen natuur en sport. Ik zal aan de heer Van Espen een overzicht vragen van de stand van zaken op vlak van infrastructuur. Hij beschikt immers over een inventaris op computer en is in staat de behoeften af te bakenen. De heer Eliaerts, die de werkgroepen natuur en sport al drie jaar begeleidt, kan een overzicht geven van die werkzaamheden.

De heer Jo Vermeulen, voorzitter : Ik stel voor dat we de spreker vragen om die gegevens aan de commissiesecretaris te bezorgen. Op basis daarvan kunnen we bepalen of een hoorzitting wenselijk is.

De heer André Van Lierde : De opleiding is een complex probleem. Bloso heeft enorme, ook financiële inspanningen gedaan voor de hervorming van de opleidingen. Er zijn ook meer financiële middelen. Het aantal cursisten is echter niet spectaculair gestegen. Dat heeft misschien ook te maken met promotie en het gebrek aan incentives.

Het is duidelijk dat de clubs of de lesgevers niet gestimuleerd worden om die opleiding te volgen. Bloso kan de opleidingen niet gratis geven. De opleidingen worden vooral gefinancierd met de bijdragen van de cursisten. We zouden liever hebben dat er een Vlaams Sportopleidingsfonds opgericht wordt dat opleidingscheques of andere incentives verstrekt.

Voorts moeten de clubs gestimuleerd worden om de lesgevers een opleiding te laten volgen. Er zijn immers tal van obstakels : het inschrijvingsgeld, de verplaatsing, het verlies van tijd. Er is een voorstel aan de gemeentelijke sportdiensten en de provincies om een deel van de inspanning te dragen. Misschien moet er een partnership tussen de gemeenten, provincies en de Vlaamse overheid komen.

Gediplomeerde lesgevers willen op hun niveau betaald worden. Er is een tendens om die personen in het zwart te betalen, al is het natuurlijk beter om een legale oplossing te zoeken, bijvoorbeeld via de dienstencheques.

De Bloso-vergoedingen voor lesgevers liggen zeker 30 procent lager dan elders. Als Bloso de tarieven concurrerend maakt, dus minimaal 30 procent verhoogt, dan is er 160 miljoen frank meer nodig. Dan betreft het alleen de lesgevers van Bloso zelf. Op regionaal en lokaal niveau is het effect veel groter.

Als de lesgevers officieel betaald worden, moeten er ook lasten betaald worden. Vrijwilligers kunnen jaarlijks 40.000 frank onkostenvergoeding krijgen. Bij Bloso krijgen lesgevers afhankelijk van hun diploma een vergoeding, de laagste ongeveer 350 frank per uur. Vrijwilligers kunnen tot 1.000 frank onkostenvergoeding krijgen per dag. Een vrijwillige lesgever kan dus tweemaal zoveel verdienen dan het officiële tarief dat Bloso kan vergoeden, door de vrijwilligersvergoeding als verloning te (mis)(ge)bruiken.

De clubs moeten dus vooreerst gesteund worden om de lesgevers op een wettelijke manier te vergoeden. Een bijkomend probleem is dat de inkomsten van de lesgevers vaak in een hogere belasting-schijf terechtkomen. Ze houden dan geen financiële voordelen meer over.

De voorzitter : Ik dank de spreker. We zullen zeker rekening houden met zijn opmerkingen bij de komende parlementaire initiatieven.

De verslaggever,

De voorzitter,

André VAN NIEUWKERKE Jo VERMEULEN